

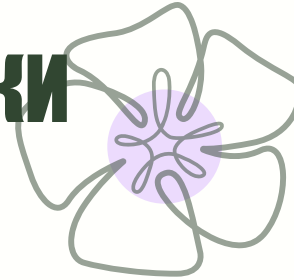

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ

Громадська
організація
«Бути»

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ “КВІТ ПАМ’ЯТІ”

АВТОРКИ РОБІТ:

Інга Дуднік, Олена Заєць, Людмила Тришук-Луцук, Тетяна Смогоржевська, Надія Пашкевич, Маргарита Махно, Ольга Костельна, Оксана Ляшенко, Вікторія Матейчик, Алла Кондакова, Наталія Костюченко, Лариса Зозуля, Катерина Горобець, Тетяна Бащенко, Валерія Тупчій, Анна Лой, Олександра Гребенюк

ПРАЦЮВАЛИ НАД ВИСТАВКОЮ:

Кураторка виставки: Крістіна Бут
Менеджерка проекту: Таїсія Зозуль
Психологиня проекту: Інна Сузова

Комунікаційна менеджерка: Вікторія Кобиляцька
Фотографка: Наталія Кравець

Особлива подяка команді ГО “Спільнота мистецького арсеналу” за менторство та мисткиням, які консультували учасниць: Наташі Чичасовій, Оксані Брюховецькій, Даші Чечушковій та Анастасії Лелюк

Проект «Жива пам’ять: Проекти спадку Героїв» організовується у межах програми «Спадщина: простір для роботи» за підтримки ГО «Спільнота Мистецького арсеналу» та Програми «Партнерство за сильну Україну», яка фінансується урядами Великої Британії, Естонії, Канади, Норвегії, Фінляндії, Швейцарії та Швеції.

КУРАТОРСЬКИЙ ТЕКСТ

Виставка «Квіт пам'яті» створена дбайливими руками матерів, дружин, доньок і сестер загиблих і зниклих безвісти Героїв і Героїнок. Вона народжена з досвіду втрати, але не обмежується виключно ним. Навіть навпаки, її основна рушійна сила – любов, що шукає продовження. Кожна з робіт, представлених тут, є особливою: ніжною, уважною до деталей, глибоко особистою, адже вона є проектом спадку – способом збереження зв'язку із тими, кого більше немає поруч.

Через текстильні колажі, інсталяції з особистих речей, живопис чи скульптуру учасниці представляють власний діалог-звернення до загиблих близьких, до себе та світу. Ця виставка є різнобарвною, як квітучий сад, бо кожна робота залишається вірною індивідуальному досвіду. У цьому просторі любов і біль кожної співіснують, не заперечуючи одне одного.

На планшетах ви також можете побачити відеоісторії авторок робіт. Через них можна почути з перших вуст про те, як народжується проект спадку, та дізнатися більше про кожного Героя чи Героїнку. Крім того, авторки щиро діляться своїм досвідом проживання втрати та розмірковують над тим, якою має бути чутлива підтримка у горі.

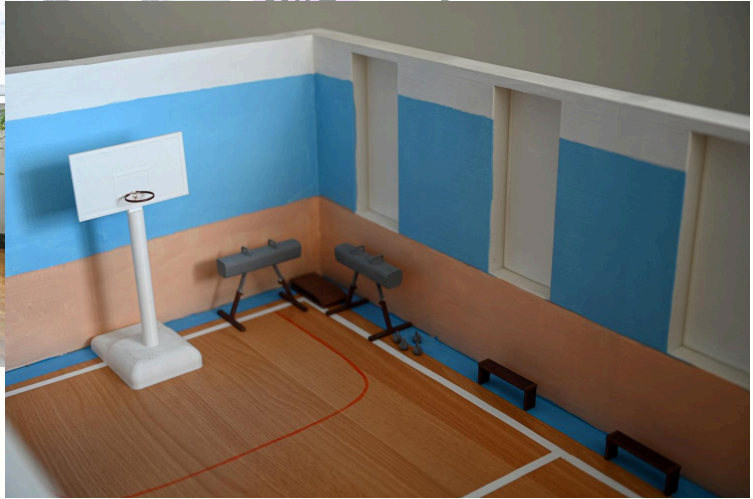
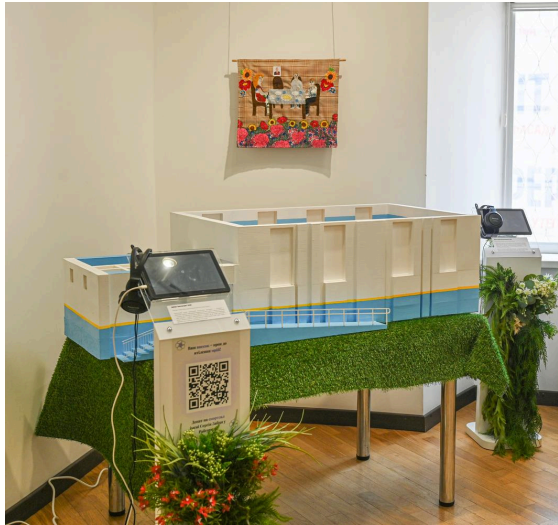
Ця виставка відкрита для різного досвіду – і для тих, хто горює, і для тих, хто лише вчиться бути поруч. Запрошуємо вас передивитися проекту спадку.

Можливо, завдяки ним ви згадаєте тих, кого вже більше немає поруч.

Можливо, відчуєте тихий і світлий сум.

Можливо, побачите, як пам'ять проростає, квітне і... залишається з нами.

Крістіна Бут

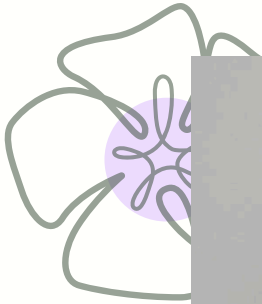

ПРОЄКТ СПАДКУ СЕРГІЯ ЗАЄЦЬ (2026)

Авторка: Олена Заєць (матір безвісти зниклого воїна)

Цей 3D-макет майбутньої спортивної зали — візуалізація справжньої локації, що будується у Райгородському ліцеї (с. Райгород Гайсинського р-ну Вінницької обл.). Зниклий безвісти воїн Сергій Заєць ще з дитинства любив спорт, але у його рідному селі можливості ним займатися не було. Тож зараз його мати Олена, директорка Райгородського ліцею та вчителька історії, будує спортзал імені Сергія Заєця.

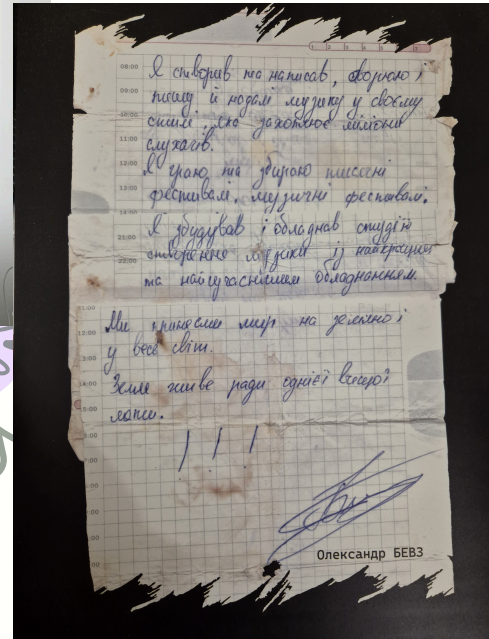
Ця об'ємна модель — фізичне уособлення мрії Сергія, Олени та дітей Райгородщини про місце, де учні школи та дорослі можуть збиратися, займатися активним відпочинком і покращувати своє фізичне здоров'я.

ПРОЄКТ СПАДКУ СЕРГІЯ ЗАЙЦЯ (2026)

Авторка: Олена Заєць (матір безвісти зниклого воїна)

Текстильний колаж, натхненний чилійськими арпієрами — колажами зі шматочків тканини, виконаними індивідуально або в групі. У центрі композиції — родина, яка зібралася за столом. Мирний, на перший погляд, сюжет перериває знак питання — символ невизначеності та питань, на які немає відповідей у родин зниклих безвісти. У роботі використаний клаптик одягу Сергія Зайця — фрагмент його сорочки з випускного (стільніця).

ПРОЄКТ СПАДКУ ОЛЕКСАНДРА БЕВЗА (2026)

Авторка: Лариса Зозуля (матір загиблого Героя)

Артінсталяція з ПВХ у вигляді нотного стану з колажами та фотографіями Олександра. Вибір нотного стану для авторки – не випадковий. Її син Олександр захоплювався музикою, створював треки у стилі техно, мав псевдонім ALEBE та мріяв про власну студію звукозапису. Музика супроводжувала Олександра протягом життя, тому нотний стан, на якому розміщені фрагменти його життя, символічно відображає цей зв'язок. Дізнавшись про мрію сина завдяки записці (копія відтворена на одному з зображень інсталяції), яку він носив із собою у бронезилеті, Лариса реалізувала її – відкрила студію звукозапису «ALEBE» у рідному місті Немирові.

ПРОЄКТ СПАДКУ ПАВЛА МАХНА (2026)

Авторка: Маргарита Махно (донька загиблого Героя)

Представлені на виставці малюнки — робота у процесі творення. Павло Махно був турботливим батьком, про якого донька згадує з теплом і ніжністю. На малюнках відтворені зворушливі дитячі спогади авторки, пов'язані з сімейними традиціями. Маргарита готує мальопис, який складатиметься з двох частин: перша — про присутність та важливу роль тата у її житті, а друга — про відчуття порожнечі після його втрати. Своєю роботою авторка прагне не тільки вшанувати пам'ять батька, а й допомогти передати художніми засобами досвід усіх, хто проживає горе — задля того, щоб інші могли краще усвідомити це відчуття, а відтак надати чутливішу підтримку.

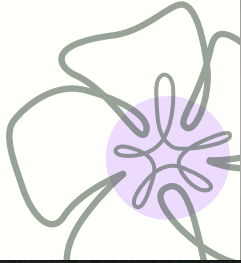

ПРОЄКТ СПАДКУ ІВАНА СМОГОРЖЕВСЬКОГО (2026)

Авторка: Тетяна Смогоржевська (дружина загиблого Героя)

Мальопис про Івана, в якому відображений його життєвий шлях. У роботі переплетені кілька видів медіа (текстиль, графіка, живопис) та показана любов Героя до сім'ї, його захоплення історією України. Особливого тепла роботі додає зворушлива деталь: мальопис допомагала створювати мати Івана — Любов Миколаївна Смогоржевська.

Також авторка розробила символічні розмальовки, пов'язані з Івановою історією. Оскільки Іван дуже любив і піклувався про дітей, Тетяна хоче, щоб усі маленькі відвідувачі та відвідувачки виставки могли взяти ці розмальовки з собою. Тоді історія Івана буде розфарбована дитячими руками, що триматиме пам'ять Героя живою й яскравою.

ПРОЄКТ СПАДКУ ДМИТРА БАБИ (2026)

Авторка: Анна Лой (наречена загиблого Героя)

У цій колекції наречена Дмитра Баби здійснила мрію Героя — створити авторські шеврони. Дизайни Анна розробляла сама та втілювала за допомогою штучного інтелекту. Кожен шеврон має власну особливу історію, пов'язану з життям Дмитра та їхнім коханням. Ними авторка детально ділиться у супутніх до виробів текстах, а доповнюють проєкт спадку тематичні фотоколажі.

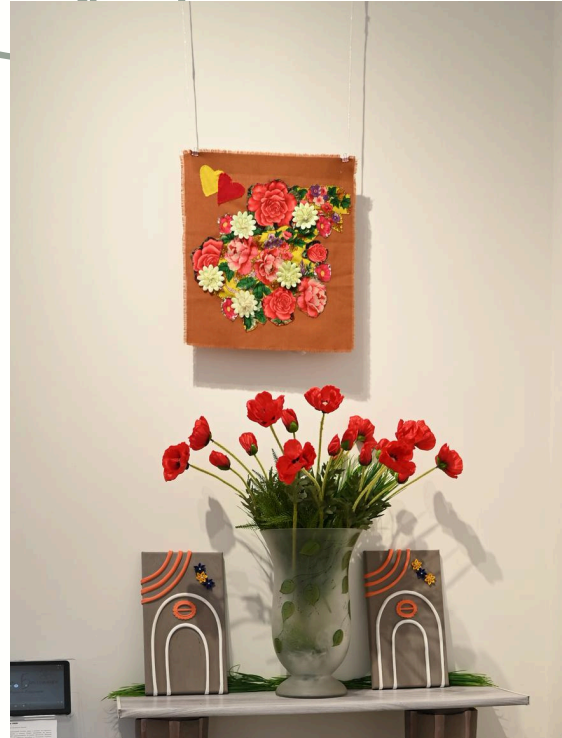
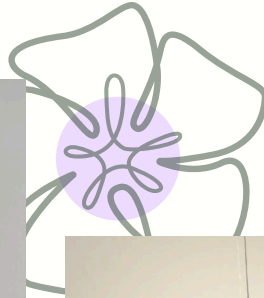

ПРОЄКТ СПАДКУ СТАНІСЛАВА ПЕРЕВЕРИ (2026)

Авторка: Оксана Ляшенко (дружина загиблого Героя)

Артінсталяція, створена на основі матеріального спадку Станіслава. У цій роботі авторка демонструє різні грані особистості свого чоловіка та його захоплення й уміння: ремонт, механіка, електрогазозварювання, садівництво. У валізі представлені особисті речі Героя — як пов'язані з військовою справою, так і ті, що стосувалися його цивільного життя.

Крім того, інсталяція зворушує своєю інтимністю — за допомогою MP3-плеєра, доданого у валізу, ви можете прослухати запис листа, який Станіслав надіслав коханій ще в 2019 році під час служби в АТО. Лист начитала сама Оксана.

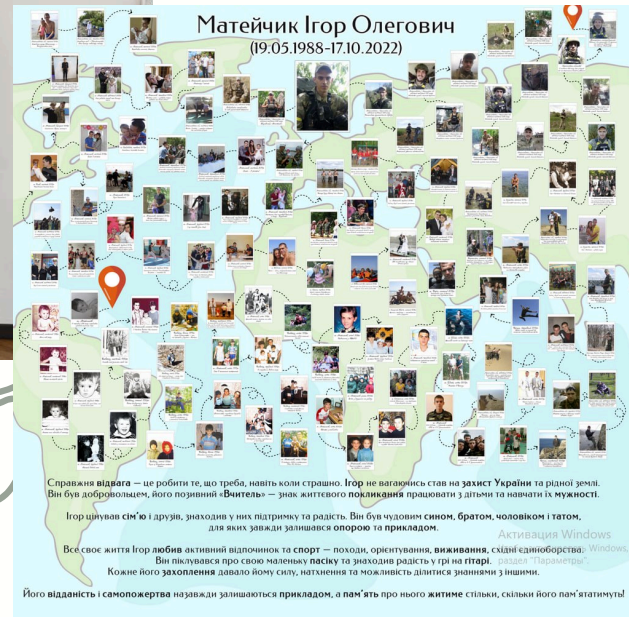

ПРОЄКТ СПАДКУ БОРИСА БАЩЕНКА (2026)

Авторка: Тетяна Башченко (дружина загиблого Героя)

Композиція включає в себе меморіальний столик, вазу з квітами та картини, зроблені з сантехнічних матеріалів, із якими Борис працював за життя (каналізаційних і ізоляційних труб, ущільнювачів та інших фітингів). Міцний каркас столика уособлює силу духу та стійкість чоловіка, а стільниця служить місцем пам'яті, де у майбутньому будуть розміщені фотографія, лампадка та пам'ятні речі.

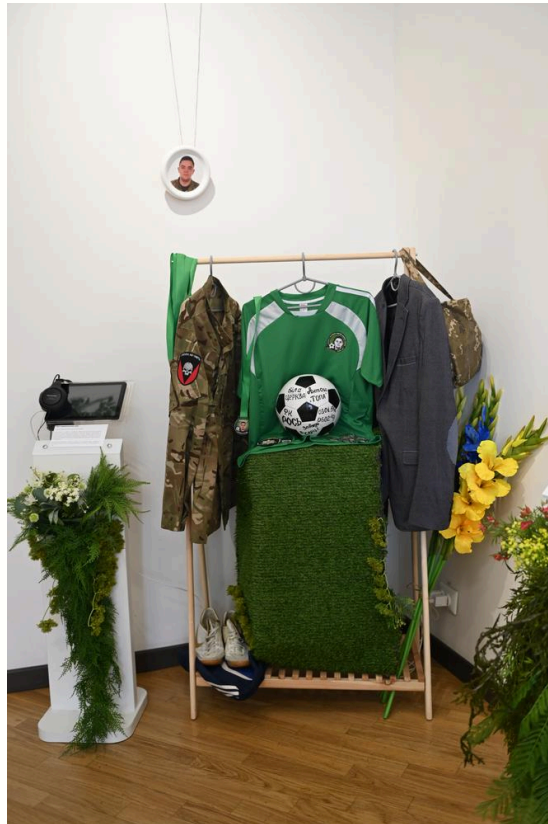
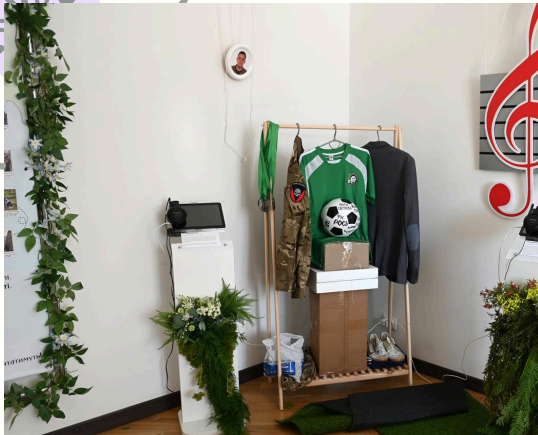
Композицію доповнюють букет троянд і квітковий текстильний колаж, які учасниця проекту навчилася робити спеціально для цієї виставки.

ПРОЄКТ СПАДКУ ІГОРЯ МАТЕЙЧИКА (2026)

Авторка: Вікторія Матейчик (дружина загиблого Героя)

У цьому банері авторка відтворює кожен сходи́ну життя свого чоловіка у вигляді туристичної мапи, що є символічним, оскільки і Вікторія, й Ігор активно займалися туризмом. Вікторія зумисне відобразила життєвий шлях заплутаним і додала стрілочки, що нагадують механіку настільних ігор, в які любило грати подружжя. Авторська задумка також полягала у тому, щоб мапа була цікавою як для дорослих, так і для дітей, адже Ігор Матейчик був освітянином і багато часу присвячував національно-патріотичному вихованню молоді.

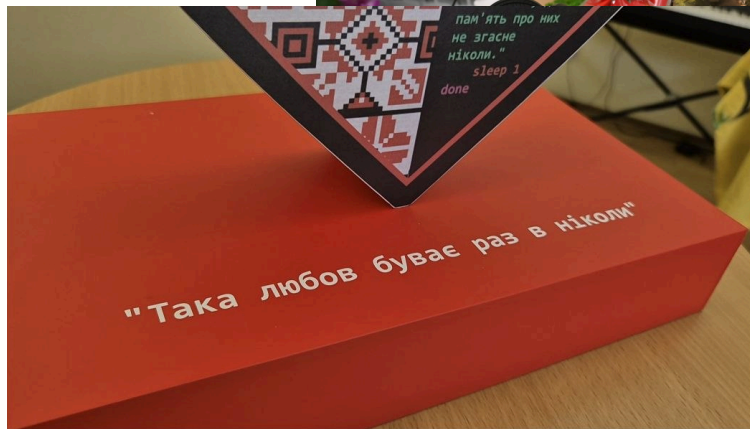

ПРОЄКТ СПАДКУ АНТОНА ТУПЧІЯ (2026)

Авторка: Валерія Тупчій (сестра загиблого Героя)

Артінсталяція, в якій за допомогою речей осмислюються різні складники особистості Антона: військовослужбовця, цивільної людини та футболіста. У центрі композиції — футболка, яку вдягають учасники турніру з футзалу пам'яті Антона Тупчія у Білій Церкві. Продовженням центрального елемента є м'яч, на якому руками Валерії і матері Героя Людмили Іванівни дописані слова, пов'язані з життям Антона.

Доповнюють композицію значки та медалі, які ви можете взяти з собою на пам'ять про Антона Тупчія за довільний донат на спортзал у Райгородському ліцеї.

ПРОЄКТ СПАДКУ ОЛЬГИ МЕЛЬСТЕР (2026)

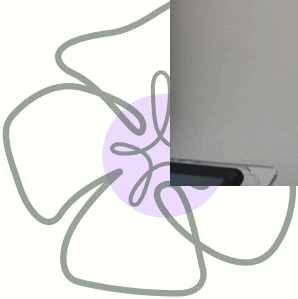
Авторка: Інґа Дуднік (матір загиблої Геройки)

Символічна інсталяція, присвячена кохання Ольги та її чоловіка Тараса. Авторка прагнула створити проєкт, що активує кожен клітинний сприйняття, дозволяючи буквально відчувати спадок на дотик, слух та смак.

...у повітрі легко і ненав'язливо відчувається запах імбирного пряника — це професійна пристрасть Ольги. Вона вміла робити їх майстерно і досконало, та вчила інших цій справі.

На скульптурі відображене поєднання творчої сторони Ольги та точності, якої потребує ІТ-вещь при розробці кодів. У комп'ютерному коді зашифроване послання, яке метафорично описує силу їхнього зв'язку, що продовжується навіть після загибелі. На MP3-плеєрі ви можете почути запис, який у метафоричній формі дає почути раптовий звук, через який обриваються життя на війні, та тишу, яка залишається після.

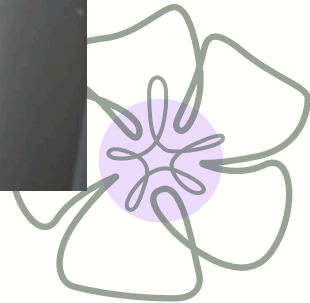
Завершує композицію цитата Ліни Костенко — “Така любов буває раз в ніколи”.

ПРОЄКТ СПАДКУ ОЛЬГИ МЕЛЬСТЕР (2026)

Авторка: Катерина Горобець (сестра загиблої Геройки)

У цій об'ємній картині авторка осмислює творчий спадок Геройки. Її сестра Ольга була мисткинею, яка виробляла прикраси, створювала скульптури, малювала живопис і графіку. Тож Катерина представила художній інвентар у вигляді крил — як символічне повідомлення про те, що тепер Ольга стала янголом-охоронцем для родини. Яскраве звучання роботи звертається до різнобарвності та непересічної особистості Геройки.

ПРОЄКТ СПАДКУ ОЛЕКСАНДРА КОНДАКОВА (2026)

Авторка: Алла Кондакова (матір загиблого Героя)

У цьому колажі авторка звертається до захоплення свого сина — футболу. У Кропивницькому з 2019 року проводиться щорічний футбольний турнір пам'яті Олександра Кондакова.

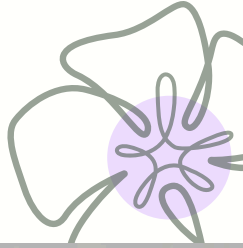
М'яч, який демонструється на виставці, є своєрідним колажем, в якому чергуються світлини з цивільного і військового життя Олександра. Крім того, робота супроводжується текстовими фрагментами, які містять важливі деталі про життя та службу Героя, його життєві принципи та кредо.

ПРОЄКТ СПАДКУ ЮРІЯ КОСТЕЛЬНОГО (2026)

Авторка: Ольга Костельна (дружина загиблого Героя)

Ольга згадує Юрія як “усміхнене чудо”. В останню зустріч чоловік залишив їй записку “Обійми і посміхнись :)”, яка, за словами Ольги, повністю відображає філософію чоловіка. Ці кілька слів, написаних турботливою рукою чоловіка, зараз слугують для родини дороговказом про те, як варто зберігати тепло та гармонію у житті, як вирішувати конфлікти і що нести по життю. Тож проектом спадку Героя стала саме вівіска з металу, що відтворює записку. Оригінальний почерк автора збережено.

Ви також можете взяти для себе браслет, що містить копію нотатки, — як тепле нагадування про пам'ять Юрія та його життєву філософію.

ПРОЄКТ СПАДКУ ОЛЕКСІЯ ПАШКЕВИЧА (2026)

Авторка: Надія Пашкевич (дружина загиблого Героя)

Справжнім захопленням і пристрастю Олексія були літаки. Його життя було тісно пов'язане з Льотною академією Національного авіаційного університету у Кропивницькому, адже він і навчався, і працював інженером технічного контролю у цьому освітньому закладі. Олексій мав допуски до близько 13 літаків. Навіть позивний у війську у нього був — «Льотчик».

Тож Надія Пашкевич одразу знала, що проєкт спадку буде пов'язаний із літаками. Вона власноруч збрала модель літака F-16, який її чоловік мріяв обслуговувати. Для створення роботи авторка читала чимало спеціалізованої літератури, щоб якомога точніше відтворити збірку моделі.

Другою представленою на виставці роботою є мапа світу, на якій відмічені всі місця, в яких побував по роботі її чоловік. Із кожної такої поїздки Олексій привозив сувенір для родини, що відображено на карті. Також на ній є примітки щодо важливих дат і місць в історії життя Олексія як військового — дата початку повномасштабного вторгнення (він був у цей момент на кордоні зі Словаччиною) та місце навчання для обслуговування БМП MARDER у Німеччині у 2023 році.

ВІЙНА СІНОЧКУ Я СОРОЧКУ
СІДА СІНОЧКА ВІЙНА СОРОЧКА.
ПІДІ РАМА ВЕСЕЛІВІ БАРНЯ,
ВСІ НАДІЙ ВІСАЛИ В ВІЙНАХ.
ПРО ЧАСАМИ СІНОГО ЖИТТЯ.

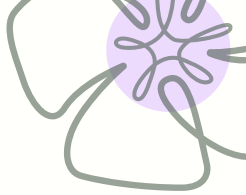
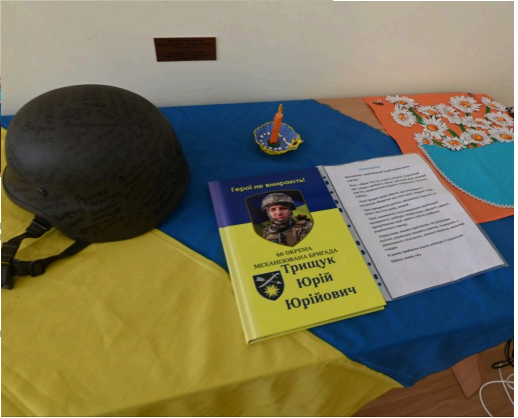
ДІТЬМИ ВІЙНОЮ ВІ ШЛА,
ЩОБ ЖИТТЯ БУЛО КРИМІНЕ В СНОІ,
ЩОБИ ДІТИ АНГІДІА БУЛА.
ЩОБ ОТРИМАВ ВІД ЖИТТЯ СПОІНА.
ВІД ДІТВОКА-ВІЙНА АНТЧОКІ
І КАЛІМОВІ КІТАЦІ НА НІЙ,
ЩОБ РОЗКОПАН ВАРЕНЬ УКРАЇНИ,
НА СОРОЧЦІ,ЩО НІСІТИНЕ ЛІНІСІ

Людмила Третьяк-Анчун

ВІЙНА СІНОЧКУ Я СОРОЧКУ
СІДА СІНОЧКА ВІЙНА СОРОЧКА.
ПІДІ РАМА ВЕСЕЛІВІ БАРНЯ,
ВСІ НАДІЙ ВІСАЛИ В ВІЙНАХ.
ПРО ЧАСАМИ СІНОГО ЖИТТЯ.

ДІТЬМИ ВІЙНОЮ ВІ ШЛА,
ЩОБ ЖИТТЯ БУЛО КРИМІНЕ В СНОІ,
ЩОБИ ДІТИ АНГІДІА БУЛА.
ЩОБ ОТРИМАВ ВІД ЖИТТЯ СПОІНА.
ВІД ДІТВОКА-ВІЙНА АНТЧОКІ
І КАЛІМОВІ КІТАЦІ НА НІЙ,
ЩОБ РОЗКОПАН ВАРЕНЬ УКРАЇНИ,
НА СОРОЧЦІ,ЩО НІСІТИНЕ ЛІНІСІ

Людмила Третьяк-Анчун

ПРОЄКТ СПАДКУ ЮРІЯ ТРИЩУКА (2026)

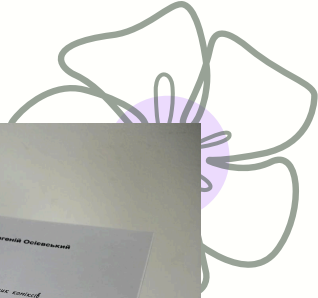
Авторка: Людмила Трищук (матір загиблого Героя)

Важливою частиною життя Юрія були вишиванки. Як згадує його матір Людмила, він ще з народження спав на вишитих подушках і простирадлах, і ще змалечку носив вишиванки. Навіть вчився сам працювати з голкою і вишивати. Тож проектом спадку стали два об'єкти — остання вишита матір'ю сорочка для сина, а також вишитий рушник. На рушникові гладдю вишиті слова вірша, написаного пані Людмилою ще у 2016 році, — “Вишила синочку я сорочку”. Основа для роботи теж не є випадковою — це домотканне льняне полотно, яке Людмила отримала у спадок від своєї матері Ганни.

На столі розміщені книга пам'яті, присвячена Юрію, і свічка, створена Людмилою власноруч під час арттерапевтичного заходу.

Також у композиції представлені прапор, переданий Людмилі побратимами Юрія, коли вони відвідували могилу сина, та каска, на якій написані імена всіх загиблих Героїв і Геройок Ржищівської громади.

Також поруч розміщено текстильний колаж із квітами, який пані Людмила створила у Верховині під час зустрічі-спільнотворення концепції виставки “Квіт пам'яті”. Ваза для квітів за своєю формою перегукується з каскою, що символічно та життєствердно показує пам'ять і любов, яка оживає і проростає — попри біль та втрати.

ПРОЄКТ СПАДКУ ЄВГЕНІЯ ОСІЄВСЬКОГО (2026)

Авторка: Олександра Гребенюк (матір загиблого Героя)

Із Сашею, мамою Жені, ми познайомилися на відкритті виставки "Квіт пам'яті" у Кропивницькому. Її звати Олександра Гребенюк, але вона всім представляється саме так: "Я Саша, мама Жені".

Женя загинув 22 травня 2023 року. Євгеній Осієвський був журналістом, громадським діячем, екологом, фотографом, дослідником і науковцем, художником. А коли був мобілізований до лав ЗСУ, виніс під прицільним вогнем із поля бою близько 800 поранених українських військових і понад 400 полеглих у бою.

ПРОЄКТ СПАДКУ ЄВГЕНІЯ КРИВОНОВОГА (2026)

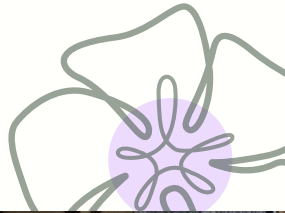
Авторка: Наталія Костюченко (матір загиблого Героя)

Художній зін, присвячений Євгенію. У роботі відображений його життєвий шлях. За допомогою фото, посилань на музику, тематичних зображень і написаних від руки текстів авторка передає свою любов та тепло до сина. У зині використані цитати з віршів Ліни Костенко — для Наталії саме вони якнайкраще передають, як вона почувається:

Моя пам'ять плаче над снігами,
де стоять берези і хрести.
У зимові срібні амальгами
біле сонце хоче прорости.

Я живу, бо ще мені живеться.

Бо живу, дав Бог мені снаги.
Із твого невидимого серця
кров калини капле у сніги.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ВИСТАВКИ

Виставка “Квіт пам’яті” – особлива, бо створена разом: від зародження ідеї до останнього дня показу фінального результату.

Так, з 22 по 25 січня 2026 року учасниці, менторки-мисткині та команда проекту “Жива пам’ять” зустрілися разом у Верховині, щоб спільно напрацювати бачення того, якою має бути виставка. Це відбувалося морозної та блекаутної зими, тож іноді працювали ми і без світла, підсвічуючи собі ліхтариками на телефонах.

Саме тоді, у тому просторі, всупереч холоду та темряві, в асоціаціях, серцях та ідеях багатьох виринав образ яскравих квітів як символу пам’яті: адже важливо не лише посадити насіння спогадів, а й доглядати за ним. Так квіт не лише з’явився на логотипі проекту, але і став центральним концептуальним елементом виставки.

Наші авторки ніколи не залишались осторонь подій. Відкриття виставок у кожному місті (Кропивницькому, Вінниці та Києві) не відбулося б, якби наші авторки самі не долучилися до розміщення робіт у просторі та якби вони не підтримували одна одну – іноді навіть долаючи кілометри.

Тож експозиція, яку ви бачите, – справді створена спільно. Дбайливо. З любов’ю.

ДОЗВОЛЬ СОБІ ЕМОЦІЇ

Втрата близької людини – це боляче. Світ змінюється навколо, зникає розуміння, що робити зі своїм життям далі. Втратити близьку людину – це як втратити частину себе. Разом із основною втратою накладаються вторинні: спільні плани, мрії, ритуали... І часто ми намагаємося придушити біль, відволіктися, бути "сильнішими", зробити так, "щоб вони нами пишались". Але правда в тому, що горювання – це не слабкість, а природний процес, який потребує часу.

Нагадуємо: не існує "правильного" способу сумувати. Хтось плаче щодня, хтось мовчки занурюється в спогади, а хтось шукає сенс у нових справах. Усе це – прояви горя.

Дозволь собі прожити кожну емоцію. Смуток, злість, почуття провини, навіть короткі моменти радості – все це частина зцілення. Відмовлятися від почуттів – це як намагатися втримати хвилю руками.

Горе не має терміну давності. Не потрібно поспішати «рухатися далі» або змушувати себе бути тими, ким були до втрати. Ти змінюєшся, і це нормально.

Якщо сьогодні день, коли біль здається нестерпним – знай, що ти не одна. Подбай про себе так, як піклувалася б про друга чи подругу у подібній ситуації. Маленькі кроки, турбота про себе й підтримка тих, хто поруч, допоможуть знайти світло навіть у найтемніші моменти.

Платформа "Бути"

ПРИЄДНУЙТЕСЬ ДО СПІЛЬНОТИ ГО “БУТИ”

@platformatobe

@platformatobe

platformatobe.com

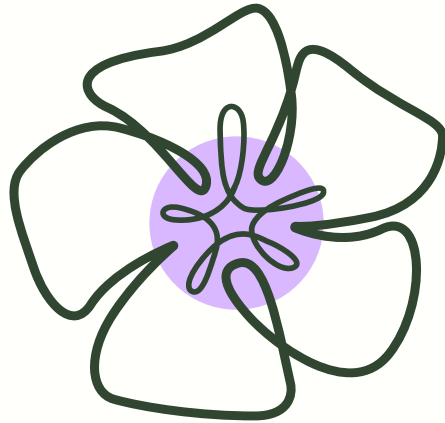

**ЩОДЕННИК
ТУРБОТИ ПРО СЕБЕ.**

У втраті та горюванні

За QR-кодом можна
завантажити “Щоденник
турботи про себе. У
втраті та горюванні”

КВІТ
ПАМ'ЯТІ